

1 **שָׂאם הִיָּה וְלֹא מִיָּצָה בְּשִׁירָה**, ואין מיצוי מעבב אפילו לא עשאו
2 כלל, ולכן כשירה גם אם מיצה דמה שלא במקומו, וּבְלִבְדִּי שִׁיתָן
3 [-יזה] קודם לכן **מְחֹטֵט הַסִּיקְרָא וְלִמְטָה מִדָּם הַנֶּפֶשׁ**, ונמצא שאין
4 כוונת הברייתא שההזאה כשירה בכל מקום, שלא אמרה כן אלא על
5 המיצוי בלבד.

6 שנינו במשנה, וּשְׁלֹשֶׁת דְּבָרִים ב'ו' היתה אותה קרן משמשת מלמטה
7 ושלשה מלמעלה, מלמטה חטאת העוף והגשות ושיירי הדם וכו'.

8 הגמרא מבררת מנין למדים ששלושת דברים אלו נעשו על קרן
9 דרומית מערבית. ואמרת הגמרא: שנינו ש**תְּפִאֵת הָעֹזֶף** נעשית על
10 קרן דרומית מערבית. המקור לכך הוא ה**אָ הַדָּמָן** – הלימוד שהובא
11 לעיל (ס) מהפסוק האמור במנחת חוטא (ויקרא ה א) 'כִּי תִטָּאת הַיָּא',
12 שממנו למדים לדמות חטאת העוף להגשה במנחה שהיא נעשית על
13 קרן זו.

14 ומה ששנינו במשנה שה**הַנְּשֹׂת** נעשות על קרן דרומית מערבית,
15 מקור דין זה הוא דְּבָרֵי (ויקרא ב ח) 'וְהַנְּשִׂיָּה אֶל (פְּנֵי) הַמִּזְבֵּחַ', ולעיל
16 (ס) הובאה ברייתא שלמדה מהפסוק (ויקרא ו י) 'וְזֹאת תֹּרֵת הַמִּנְחָה
17 הַקֶּרֶב אֲתָהּ בְּנֵי אֲהָרֹן לִפְנֵי ה' אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ' שהמקום היחידי שהוא
18 גם 'לפני ה' וגם 'אל פני המזבח' הוא קרן דרומית מערבית.

19 ומה ששנינו עוד ש**שִׁירֵי הָדָם** מקומם בקרן דרומית מערבית, המקור
20 לכך הוא דְּבָרֵי (ויקרא ט ד) 'וְזֹאת כָּל דָּם הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ',
21 ולמדים שהכוונה ליסוד דרומי מערבי.

22 עוד נאמר במשנה שהיתה קרן דרומית מערבית משמשת שלושה
23 דברים מְלֻמְעָה, והם נִיפּוּד הַמַּיִם וְנִיטוּךְ הַיַּיִן, וְעֵשִׂית עֹלֹת הָעֹזֶף
24 בְּשֵׂהִיא רֶבֶה בְּמוֹרָה.

25 מדברי המשנה עולה שעולת העוף היתה נעשית בדרך כלל בקרן
26 דרומית מזרחית. הגמרא מבארת את טעם הדבר. מבררת הגמרא:
27 **מֵאֵי מַעְמָא, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, מִפְּנֵי שֶׁקָּרַן זוּ הִיא הַקְּרוֹבָה** ביותר
28 **מִבֵּית הַדָּשָׁן**, אליו היו זורקים את המזורה והנוצה של העולה.
29 שכיון שהיה על הכהן לזרוק ממקום עשיית העולה אל בית הדשן,
30 על כן קבעו את מקום עשייתה בקרן זו, שהיא הקרובה אליו ביותר.
31 הגמרא מביאה דברים אודות זריקה זו: **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בָּא וְרֵאשׁ**
32 **בְּמָה גְדוֹל הִיא בְּחֵן שֶׁל בְּהֵימָה, שְׂאִי לָךְ דָּבָר קָל בְּעוֹפֹת יוֹתֵר**
33 **מִמוֹרָאָה וְנוֹצָה**, וככל שהדבר קל יותר כן יותר קשה לזרוק
34 למרחוק, ובכל זאת, אף שהן קלות מאוד, פְּעָמִים שֶׁהַבְּחֵן זוֹרְקֵן יוֹתֵר
35 מְבַשְׂלִים אֹמֶה. ודבר זה אירע כאשר עולת העוף רבה במזרח, והיא
36 נעשית בקרן דרומית מערבית הרחוקה מבית הדשן יותר משלושים
37 אמה, שלולי שכוחן של כהנים גדול לא היו יכולים להשליך את
38 המזורה והנוצה למרחק רב כזה.

39 הגמרא מביאה משנה המלמדת היכן היה מקום בית הדשן שממנה
40 למדים שהיתה רחוקה מקרן דרומית מערבית יותר משלושים אמה:
41 דְּתַנֵּן (תמיד ב ח) אודות תרומת הדשן, שמי מהכהנים שזכה בגדול
42 לתרומת המזבח, נָטַל מִתְּחֵתָהּ זוּ: **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בָּא וְרֵאשׁ**
43 **הַמִּזְבֵּחַ אֶת הַמַּעֲרֵכָה עֲלֶיהָ הִיא מוֹקֵטֵר בִּשְׂרַת הַקֶּרְבָּנוֹת, וּפִינָה אֶת**
44 **הַגְּחָלִים הַחִיצוֹנִיִּים שֶׁבַּמַּעֲרֵכָה אֵילָף וְאֵילָף** [-לכאן ולכאן] בכדי
45 להגיע אל הפנימיים שהם הראויים למצוה זו של תרומת הדשן,
46 וְתַתָּה [-נטל במחתה] מִן הַגְּחָלִים הַמְּאֻכָּלֹת [-שנשרפו היטב]
47 הַפְּנִימִיִּת הַקֶּרְבּוֹת לְהִיּוֹת דָּשָׁן, וְיִזְרֹד מִן הַמִּזְבֵּחַ בַּכֶּבֶשׂ, וְהַמַּחְתָּה
48 עִם הַגְּחָלִים בִּידוֹ. אַחַר שִׁירַד וְהִנֵּיעַ לְרֵצְפָה שֶׁל הָעוֹרָה וּפְנֵי לְרוֹם,
49 מְחִיר [-מסובב] פְּנֵי כַּלְפֵי צַד צִפּוֹן, וְהוֹלֵךְ לְמוֹרְחוֹ שֶׁל כֶּבֶשׂ
50 בְּעֶשֶׂר אֲמוֹת לְכִיּוֹן הַמִּזְבֵּחַ. אַחַר שֶׁהֵלֵךְ כַּעֲשֶׂר אֲמוֹת, צָבַר [-ערס]
51 אֶת הַגְּחָלִים עַל גְּבֵי הָרֵצְפָה בַּמָּקוֹם זֶה כִּשְׁהוּא רְחוֹק מִן הַכֶּבֶשׂ
52 לְמוֹרַח שְׁלֹשָׁה מִפְּחִים, וְזֶהוּ בֵּית הַדָּשָׁן, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנּוֹתְנֵן בּוֹ גַם
53 מוֹרָאָה וְנוֹצָה שֶׁל עוֹלַת הָעוֹף, וְכֵן דִּישָׁוֹן אַפְרָם שֶׁל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי
54 וְהַמְּזוֹרָה.

55 ממשנה זו למדנו שהמרחק בין קרן דרומית מערבית לבית הדשן היה

56 יותר משלושים אמה, וכך הוא החישוב: ממזרחו של כבש עד מערבו
57 של המזבח היה עשרים ושתיים אמה, כיצד, רוחב המזבח בתחתיתו
58 שלושים ושתיים אמה, ובגגו עשרים ושמונה אמה, ורוחב הכבש שש
59 עשרה אמה, והיה הכבש מכוון כנגד אמצע רוחבו של מזבח וגג
60 המזבח עורך עליו שש אמות מכל צד. נמצא שממזרח הכבש ועד
61 מערב המזבח יש שש עשרה אמה של רוחב הכבש ועוד שש אמות
62 שהמזבח עורך עליו למערב, שהן עשרים ושתיים אמה. כמו כן מבית
63 הדשן ולצפון עד קרנות המזבח היה עשרים ושתיים אמה, כיצד,
64 אורך הכבש היה שלושים ושתיים אמה, וזהו המרחק מקצהו ועד
65 המזבח, וכיון שהלך עשר אמות מקצה הכבש לכיוון המזבח, נותרו
66 מבית הדשן למזבח רק עשרים ושתיים אמה.

67 מהאמור עולה שמבית הדשן ועד קרן דרומית מערבית היה מרחק
68 של עשרים ושתיים אמה למערב ועשרים ושתיים אמה לצפון,
69 דהיינו מרובע של עשרים ושתיים על עשרים ושתיים שקרן דרומית
70 מערבית נמצאת בזווית אחת שלו ובית הדשן נמצא בזווית שכנגדה
71 באלכסון. והנה, לפי הכלל שבידינו שאמה בקו ישר היא כאמה
72 ושתי חמישיות באלכסון, נמצא שמידת אלכסון של מרובע כן
73 עשרים ושתיים אמה על עשרים ושתיים אמה, היא שלושים אמה
74 וארבע חמישיות, וזהו המרחק שהיה הכהן העומד בקרן דרומית
75 מערבית צריך לזרוק את המזורה והנוצה.

76 על חישוב זה יש להוסיף שהיה בית הדשן רחוק מן הכבש לצד מזרח
77 עוד שלושה טפחים, כאמור במשנה הנ"ל, ונמצא שעלה המרחק
78 לכדי שלושים ואחד אמה ומעט יותר מטפח.

79 הגמרא מבררת את דברי רבי יוחנן שאמר שהמרחק היה רק שלושים
80 אמה. שואלת הגמרא: מדוע אמר כן רבי יוחנן, הֲנֵי מִפִּי מִתְּלַתֵּין וְתָד
81 הַיַּיִן – הלא כאמור לעיל היה המרחק יותר משלושים ואחת אמות.
82 מתרצת הגמרא: מְקוֹם גְּבָרֵי לֹא חֲשִׁיב רַבִּי יוֹחָנָן, כלומר מקומו של
83 הכהן הזורק אינו בכלל החישוב, שלא חישב אלא את המרחק
84 שמהכהן (ולא הוא בכלל) ועד בית הדשן, ונמצא שיש לנכות אמה
85 מן החשבון, ואין כאן אלא שלושים אמה ומעט יותר מטפח.

86 שנינו במשנה, כָּל הָעוֹלִים לְמִזְבֵּחַ עוֹלֵין דֶּרֶךְ יַמִּין וּמִקִּיפִין וְיִזְרִין
87 דֶּרֶךְ שְׂמָאל, חוץ מן העולה לשלושה אלו, שהיו עולין ויורדין על
88 העקב.

89 הגמרא מבארת מדוע נשתנו שלושה אלו משאר העולים למזבח.
90 מבררת הגמרא: **מֵאֵי מַעְמָא** – מה טעם העולים לשלושה אלו לא
91 היו מקיפים אלא פונים מיד לשמאל, אף שמצוה לילך דרך ימין
92 דווקא, כאמור לעיל (ס) **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, מַה שֶׁבִּנְסָכִים לֹא הִיא**
93 **עוֹלָה דֶּרֶךְ יַמִּין, מִשּׁוּם שֶׁאִם יִקְרָה אֶת הַמִּזְבֵּחַ, יֵשׁ לְחֹשֶׁשׁ שְׂמָא**
94 **וְתִעֲשָׂנוּ בְּעֶשֶׂן הַמַּעֲרֵכָה, וְהֵלֵא יִין מְעוֹשָׁן פְּסוּל לְנִיטוּךְ, כִּאֲמוֹר**
95 **בְּמַנּוּחַת (פ) וְזֶה שֶׁהָעוֹלָה לְעֹשׂוֹת אֶת עֹלֹת הָעֹזֶף בְּקָרַן דְּרֹמִית**
96 **מִעֲרֵבִית לֹא הִיא מִקִּיף אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֲלָא פּוֹנֵה מִיַּד לְשִׂמְאַל, שִׁישׁ**
97 **לְחֹשֶׁשׁ שְׂמָא תְּמוֹת הָעוֹלָה בְּעֶשֶׂן הַמַּעֲרֵכָה. כְּדִי לְמַנּוּעַ אֶת עֵישׁוֹן**
98 **הַנְּסָכִים וּמוֹת הָעוֹלָה הִיא הַכְּהֵן הַעוֹשֶׂה אוֹתָם פּוֹנֵה מִיַּד לְשִׂמְאַל וְלֹא**
99 **הִיא מִקִּיף אֶת כָּל הַמִּזְבֵּחַ, וְכֵן לֹא הִיא מִקוֹם לְחֹשֶׁשׁ זֶה.**

100 הגמרא מקשה על כך ממשנה בתמיד בה מבואר שגם העולה לניטוך
101 היה מקיף את המזבח. שואלת הגמרא: וְרַמִּינָהּ – יש לשאול על כך
102 מדברי המשנה בתמיד (א), שאם הכהן גדול רוצה להקטיר, בא
103 ומקטיר כרצונו, ואם בָּא לוֹ לְהַקְרִיף אֶת הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁם נִיטוּךְ הַיַּיִן,
104 מֵאִין הוּא מִתְחִיל לְהַקְרִיף, מִקְרָן דְּרֹמִית מְזוֹרָה, שהלא כל הפניות
105 היו דרך ימין, ופונה לקרן מזרחית צפֹּנִית ואחר כך לקרן צִפּוֹנִית
106 מְעַרְבִית ואחר כך לקרן מְעַרְבִית דְּרֹמִית, וְבַהֲגִיעוֹ לְשֵׁם נִיטוּךְ לוֹ
107 יִין לְנֶפֶךְ, ומנסכו שם לספלים הקבועים סמוך לקרן. ונמצא שגם
108 העולה לניטוך מקיף את המזבח ואין חוששים שמא יתעשנו הנסכים.
109 מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,**

הקטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח חטאת
הוא, ויש ללמוד מהפסוק את דיני נתינת דם החטאת.
'והיה מדם החטאת, שיוה מנוף החטאת עצמה, ולא שיקבל הדם
בכלי יתן ממנו, וכן שלא יתן באצבעו. ה'א כיצד היה מזה, אוהו
בראש ובעוף ומה מהם עצמו.
'על קיר המזבח, שתהיה ההזאה על קיר המזבח עצמו, ולא על קיר
המזבח, ולא על קיר ההיכל ולא על קיר האולם.
ואיזה קיר במזבח הוא הקיר שעליו היה מזה, זה הקיר התחתון של
המזבח, כלומר, מחציו של המזבח ומטה. שואלת הברייתא, או אולי
נאמר שאינו הקיר התחתון אלא הקיר העליון, ודין הוא – והלא
אפשר ללמוד דבר וחומר שדמה ניתן על הקיר העליון, ומה בהמה
שדם עולתה ניתן למטה ועל הקיר התחתון, בכל זאת דם החטאת
ניתן למעלה ועל הקיר העליון. עוף שדם עולתו ניתן למעלה, האם
אינו דין שגם דם חטאתו ניתן למעלה, ומדוע אמרנו שדם חטאת
העוף ניתן למטה. תלמוד לומר, 'והיה מדם החטאת על קיר המזבח
והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח, שיש להזות מדרמה על קיר
שהשיריון שלו, כלומר הדמים שהזוהו על הקיר, מתמצים ו-שותתים
ויורדים ל'יסוד, ואיזה קיר הוא זה, זה הקיר התחתון, שאילו יזה
על הקיר העליון יתמצו הדמים אל הסוכב בלבד.
הגמרא מבררת את הלימוד מהאמור במיצי לענין מקום ההזאה.
שואלת הגמרא: מנין ללמוד מהאמור במיצי שדמו ימצה בקיר
התחתון באופן שירד אל היסוד, שגם ההזאה מקומה בקיר זה, והלא
אפשר שנעבד מעילאי ותרד נעבד מתאי – נעשה את ההזאה
למעלה, בחציו העליון של המזבח, כמו שלמדנו בקל וחומר, ושוב
נעשה את המיצי למטה, בחציו התחתון, כאמור בפסוק, שאין
הכתוב סותר את הקל וחומר כלל.
מתרצת הגמרא: אמר רבא, מי ו-האם) כתיב והנשאר בדם ימצה
אל יסוד המזבח, שמשמע שהפסוק אומר לכהן שאת הנשאר ימצה
למטה, שאכן אין ללמוד מזה דבר לגבי מקום ההזאה, הלא והנשאר
בדם ימצה אל יסוד המזבח' כתיב, דמילא משמע – שמשמע
שיתמצה מאליו, שכיון שכתבה התורה לשון זו, אף שבאמת היה
הכהן היה ממצה את הדם וילא מאליו היה מתמצה, הרי זה בא
ללמד גם על ההזאה שתעשה במקום שדמה יתמצה אל היסוד, והוא
הקיר התחתון.
הגמרא מביאה מדברי אמוראים ומברייתא מהו אופן אחיזת העוף
בעת המליקה: אמר רב וזמרא בר מוכיה אמר רב, כיצד מולקין
חטאת העוף, מכניס העוף בכף ידו, ואוחז גפיו ו-כנפיו העוף בשתי
אצבעות, בין האמה לאצבע, ושתי רגליו בשתי אצבעות, בין
הקמיצה לזרת, ומכניס את הצואר בין האצבע לאגודל, ומזתת
צוארה ו-הגרין על רחב גב גודלו ו-אגודלו, ובעוד שצוארה שוכב
על חלקו התחתון של האגודל נועץ בו את חלקו העליון ומולקה.
במתינתא תנא – בברייתא שנו דרך אחרת לאחיזת העוף, באופן
שציפרא מלבר – העוף אחוז מבחוץ, בגב היד, פניו לכיוון היד ועורפו
למעלה. אוהו גפיו ו-כנפיו בשתי אצבעות, בין האמה לקמיצה,
ושני רגליו בשתי אצבעות, בין הקמיצה לזרת, ומזתת צוארו על
רחב שתי אצבעותיו האחרות, האמה והאצבע, ומולק. ועבודה זו
היא עבודה קשה שבמקדש.
הגמרא מבררת את סיום דברי הברייתא שמשמע ממנה שהמליקה
היא העבודה הקשה ביותר שבמקדש. שואלת הגמרא: אמרת וזו
עבודה קשה שבמקדש, האם זו היא ותו לא, והאיכא – והלא יש
גם קמיצה ותפינה שאף על כל אחת מהן נאמר שזו היא עבודה
קשה שבמקדש.
מתרצת הגמרא: אלא אימא – אמור וברא את הברייתא כך, זו,
המליקה, היא עבודה קשה מעבודות קשות שבמקדש, כלומר אחת
מהעבודות הקשות, אך איננה היחידה.

משנה
משנתנו עוסקת בסדר הקרבת עולת העוף: עולת העוף כיצד היתה
המשך בעמוד קלח

הקשה זו שהיה מקיף, כרנגל היתה, כלומר שהלך הוא לבדו ולא היה
היין בידו כלל, אלא כשהגיע לקרן דרומית מערבית הגיש לו כהן
אחר את היין.
רבא מביא הוכחה לכיארורו של רבי יוחנן: אמר רבא, דיקא נמי – יש
לדייק בפירושו של רבי יוחנן גם בדברי המשנה, דקתני – ששנינו
במשנה שאחר שהכהן גדול מקיף את המזבח ומגיע לקרן דרומית
מערבית, נותנין לו יין לנסף, ולא קתני במשנה שאומרים לו נסף,
ומוכח שהיין אינו בידו עד שמגיע לקרן זו וההקפה היא הקפה ברגל
בלבד, שמע מינה – אכן יש להוכיח כן.
הגמרא מביאה ברייתא אודות דרך העליה והירידה במזבח, ומבררת
את דבריה: תנו רבנן בברייתא, כל העולין למזבח, עולין דרך ימין
הכבש לראש המזבח, ויורדין דרך שמאל הכבש, עולין דרך מדרג
הכבש ויורדין דרך מערב הכבש, חוץ מן העולה לשלשה דברים
הללו, לניסוך היין, ולניסוך המים, ולעשיית עולת העוף כשהיא רבה
במזרח, שעולים דרך מערב הכבש ויורדין דרך מערב הכבש, עולין
דרך ימין המזבח ויורדין דרך ימין המזבח.
תמחה הגמרא: האם העולים ויורדים לשלושת אלו עולים ויורדים
דרך ימין, הלא הם עולים בכבש ופונים מיד לקרן דרומית מערבית
וכן הם חוזרים ויורדים מקרן זו לכבש, ונמצא שעלייתם וירידתם דרך
שמאל הוא.
הגמרא מביאה שני תירוצים לקושיא זו: א. אמר רבינא, תני
בברייתא 'שמאל' תחת ימין, וכך צריך לתקן בדבריה, 'חוץ מן העולה
לשלושה דברים הללו שעולים דרך מערב ויורדים דרך מערב, עולים
דרך שמאל ויורדים דרך שמאל'. ב. רבא אמר, מאי ו-מהו ימין'
המוזכר לגבי העולים ויורדים לשלושת אלו, ימין דמזבח, שכיון
שפני המזבח לכיוון דרום, ששם הכבש, מינו הוא צד מערב, וכיונת
הברייתא שהם עולים ויורדים דרך ימין המזבח שהוא מערב. ומאי
ו-מהו 'שמאל' המוזכר ברישא של הברייתא לגבי שאר העולים
למזבח, זהו שמאל דנגבא – שמאלו של העולה, וכפי שביארנו
לעיל.
הגמרא תמחה על ביארורו של רבא. שואלת הגמרא: מדוע שינתה
הברייתא את דבריה, שברישא לגבי שאר העולים למזבח כתבה
'ימין' כפי שהוא מצד העולה ובסיפא לגבי העולים לשלושת אלו
כתבה 'ימין' כפי שהוא מצד המזבח, וניתני – והיה לה לשנות או
אידי ואידי ו-זה וזה) כפי שהם מצד דמזבח, והיינו בשאר העולים
למזבח שעולים ויורדים דרך שמאל ובעולים לשלושת אלו שעולים
ויורדים דרך ימין, או אידי ואידי כפי שהם מצד דנגבא ו-העולה,
והיינו בשאר העולים למזבח שעולים ויורדים דרך ימין ובעולים
לשלושת אלו שעולים ויורדים דרך שמאל.
מסיקה הגמרא: קשיא – אכן קשה הדבר.

משנה
המשניות הבאות עוסקות בדיני קרבנות העוף. משנתנו עוסקת בסדר
הקרבת חטאת העוף: חטאת העוף כיצד היתה נעשית, (עלה לכבש
ופנה לסוכב בא לו לקרן דרומית מזרחית) היה הכהן מולק את
ראשה ממול ערפה. ואינו מכדיל הראש מן הגוף, אלא חותך סימן
אחד בלבד, הקנה או הושט. ואוחז בגוף החטאת ומה מדמה על קיר
המזבח בקרן דרומית מערבית למטה מחציו. שירי הדם שנתרו
בעוף, היה מתמצה על היסוד, שהיה הכהן מקרב את מקום המליקה
שבעוף אל קיר המזבח ודוחק בו עד שיצא דמו, והיה הדם יורד מן
הקיר ליסוד שתחתיו. ואין למזבח מקרבן חטאת העוף אלא דמה
שהוזה ומצעה עליו, וכאמור, ובולק וכל בשרה) היה נאכל לכהנים,
ולא היה קרב ממנה על המזבח כלל.

נמרא
הגמרא מביאה ברייתא בה נדרשו מן הכתובים דיני נתינת דם
החטאת: תנו רבנן בברייתא, נאמר בתורה (ויקרא ה ט), והיה מדם

יום שישי ט' שבט ה'תשע"א

שבת קודש י' שבט ה'תשע"א

1 המצוה המשלימה מאתים וחסמיים — האזהרה
 2 שהזהרנו מלהונות (לרמות) זה-את-זה במסחר
 3 בשעט מקח וממכר, והוא אמרו ותעלה: "וכי-
 4 תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיז עמיתך אל-

7 תונו איש את-אחיו" (ויקרא כה, יד). ובספרא
 8 (פרשת בהר) אמרו: "אל-תונו איש את-אחיו —
 9 זו אונאת קמון". וכבר נתבארו דיני מצוה זו
 10 בפסק ד' מבכא מציעא (מט: ואילך).

המשך ביאור למס' זבחים ליום חמישי עמ' ב

1 נעשית, עלה הכהן לכבש והעוף בידו, ופנה מהכבש לסוכב בכבש
 2 הקטן שחיבר בין הכבש הגדול ובין הסובב, בא לו לקרן דרומית
 3 מזרחית של המזבח, והיה מולק שם את ראשה ממול ערפה,
 4 ומכריל את שני הסימנים, את הקנה ואת הושט. ומיצה – סחט שם
 5 את דמה על קיר המזבח. לאחר מכן נטל את הראש, אחר
 6 שהפרידו מן הגוף, והקיף – קירב בית מליקתו ו-מקום המליקה
 7 והחיתוך למזבח וסחט את דמו. ולאחר שעשה כן, ספגו ו-מקנחו
 8 במלח, וזרקו להקטרה על גבי האשים – למערכה שבג המזבח
 9 שבה הקריבו בשר הקרבנות. בא לו לגוף של העוף, והסיר את
 10 המוראה ו-הזפק ואת הנוצה ו-הנוצות עם העור שמעל הזפק,
 11 ואת בני המעיים היוצאין עמם, והשליכן לבית הדשן שהיה
 12 במרחק של כעשרים אמה לדרום, במרחו של הכבש. לפני הקרבת
 13 הגוף, שיעע אותו ו-ביתר אותו לשנים בין כנפיו, ולא הכריל לשסע
 14 אותו לגמרי, אלא שהשאירו מחובר מעט. ואם הכריל ושיסעו
 15 לגמרי, בשר, שכיון שמיצה דמה לא תפסל עוד. ספגו לגוף במלח,
 16 כפי שעשה לראש, וזרקו להקטרה על גבי האשים, ואין ממנה
 17 לכהנים כלום.
 18 המשנה מפרטת את דיניהם של קרבנות העוף כאשר שינה
 19 במעשיהם: לא הסיר בעולת העוף את המוראה ולא את הנוצה ואת
 20 בני מעיים היוצאין עמם, וכן אם לא ספגו לראש או לגוף במלח,
 21 כל ששינה בה מאחר ו-אחריו שמיצה את דמה, כשיירה. אם
 22 הכריל בחטאת, שחתך את שני סימניה, הקנה והושט, וכן אם לא
 23 הכריל בעולה וחרך בה רק סימן אחד, פסול הקרבן. מיצה את דם
 24 הראש בעולת העוף ולא מיצה את דם הגוף, פסולה. מיצה את דם
 25 הגוף ולא מיצה את דם הראש, כשיירה, שאף שמצוה למצות את
 26 דם הראש, אם לא מיצהו לא פסל.
 27 המשנה מפרטת את דיניהם של קרבנות העוף שחשב בהם מחשבת
 28 פסול: חטאת העוף ששלקה שלא לשמה, שחשב בעת עשייתה
 29 שהוא עושה זאת לשם קרבן אחר, או שמיצה דמה שלא לשמה, או
 30 שעשאה לשמה ושלא לשמה, שחשב שהוא עושה אותה לשם
 31 חטאת ולשם קרבן אחר, או שחשב שלא לשמה ולשמה, שהקדים
 32 את מחשבת הקרבן האחר למחשבת החטאת, פסולה, שכל קרבן
 33 חטאת שנעשה שלא לשמו, פסול. עולת העוף שחשב בעשייתה
 34 שהוא עושה זאת לשם קרבן אחר, בין במליקה ובין במיצוי, בין אם

35 חשב 'שלא לשמה ולשמה' או 'לשמה ושלא לשמה', כדלעיל
 36 בחטאת, כשיירה, שאין מחשבת שלא לשמה פוסלת בעולה, ובלבד
 37 ו-אלא [שלא עלתה העולה לבעלים לשם חובה, שלא יצאו ידי
 38 חובתם בהבאתה, ועליהם להביא עוף אחר לעולה.
 39 אחד ו-בין חטאת העוף ואחד ו-ובין] עולת העוף, ששלקו ושמיצה
 40 את דמן במחשבה לאכול דבר שדרבו לאכול, והיינו בחטאת העוף
 41 שחשב על אכילתה, ולהקטיר דבר שדרבו להקטיר, והיינו בעולת
 42 העוף שחשב על הקטרתה, וחשב לעשות את האכילה או ההקטרה
 43 חוץ למקומו, כגון שחשב בעת המליקה או המיצוי לאכול מבשר
 44 החטאת שלא במקום אכילה או להקטיר מבשר העולה שלא במקום
 45 הקטרה, פסול הקרבן, העולה או החטאת שבהן חשב כן, ואולם אין
 46 בו כרת למי שאכלו. אך אם מלקן או מיצה דמן במחשבה לאכול או
 47 להקטיר חוץ לזמנו, כגון להקטיר למחר, שהוא אחר הזמן הראוי
 48 להקטרה, או לאכול למחר, שהוא אחר הזמן הראוי לאכילה, הקרבן
 49 פיגול, וחיבין עליו ו-על אכילתו כרת, ובלבד שיקריב המתיר
 50 כמצותו, שאין הקרבן מתפגל [שנעשה בשרו אסור באכילה באיסור
 51 כרת] אלא אם כל עבודותיו המתירות אותו נעשו כמצוותן, ולא
 52 הצטרף להן פסול אחר, וכפי שיבואר.
 53 המשנה מפרטת את האופנים בו הקרבן מתפגל, ואת האופנים בהם
 54 נתערבו בו מחשבות פוסלות אחרות ולפיכך לא נתפגל אלא נפסל
 55 בלבד: ביצד קרב המתיר כמצותו – נעשו עבודות הקרבן כמצוותן,
 56 ולפיכך הוא מתפגל, כגון ששלק בשתיקה ו-בלא מחשבה ומיצה
 57 את הדם במחשבה להקטיר או לאכול ממנו חוץ לזמנו, או ששלק
 58 במחשבה לאכול או להקטיר מהקרבן חוץ לזמנו ומיצה את הדם
 59 בשתיקה, או ששלק ומיצה את הדם במחשבה לאכול או להקטיר
 60 ממנו חוץ לזמנו, והו האופן שיקרב המתיר כמצותו – שנעשו כל
 61 עבודותיו כתיקונן [מלבד המחשבה 'חוץ לזמנו'] ועל כן הוא מתפגל,
 62 שמלבד שנפסל, גם האוכל מבשרו חייב כרת. ביצד לא קרב המתיר
 63 כמצותו – שלא נעשו העבודות כמצוותן ועל כן לא נתפגל הקרבן
 64 אלא נפסל בלבד, כגון ששלק במחשבה לאכול או להקטיר מהקרבן
 65 חוץ למקומו ומיצה את הדם במחשבה לאכול או להקטיר ממנו
 66 חוץ לזמנו, או ששלק במחשבת חוץ לזמנו ומיצה את הדם
 67 במחשבת חוץ למקומו, או ששלק ומיצה את הדם במחשבת חוץ
 68 למקומו,